

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΧΗΜΕΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ
ΘΕΜΑΤΑ ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗΣ 2024

ΘΕΜΑ Α

A1. Πόσα ηλεκτρόνια του ατόμου ${}_{20}\text{Ca}$, στη θεμελιώδη κατάσταση έχουν $l=0$.

- α) 4.
- β) 5.
- γ) 8.
- δ) 2.

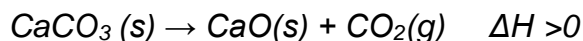
Μονάδες 5

A2. Διαθέτουμε διάλυμα H_2SO_4 συγκέντρωσης 0,1M. Το ιόν HSO_4^- έχει σταθερά ιοντισμού $K_a=1,2$. Το pH του διαλύματος μπορεί να είναι:

- α) 1,3.
- β) 1.
- γ) 0.7.
- δ) 2.

Μονάδες 5

A3. Η ταχύτητα της χημικής αντίδρασης:

εξαρτάται από:

- α) τη συγκέντρωση του αερίου CO_2 .
- β) την πίεση που ασκείται στο δοχείο.
- γ) τον όγκο του δοχείου.
- δ) τη θερμοκρασία.

Μονάδες 5

A4. Δύο υδατικά διαλύματα αλάτων, Y1: KBr 0,5M και Y2: M_xA_y 0,25M βρίσκονται στην ίδια θερμοκρασία και χωρίζονται μεταξύ τους με ημιπερατή μεμβράνη, χωρίς να μεταβάλλεται ο όγκος κανενός από τα δύο. Ο χημικός τύπος του άλατος M_xA_y μπορεί να είναι:

- α) NaCl.
- β) MgF_2 .
- γ) $Al(CN)_3$.
- δ) $Al_2(SO_4)_3$.

Μονάδες 5

A5. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση, τη λέξη **Σωστό**, αν η πρόταση είναι σωστή, ή **Λάθος**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.

- α) Στο μόριο του $CH_3CH=CHCH_3$ όλοι οι άνθρακες βρίσκονται στην ίδια ευθεία.
- β) Όλα τα διατομικά μόρια είναι μη πολικά με $\mu = 0$.
- γ) Το στοιχείο με ατομικό αριθμό $Z=24$ έχει τέσσερα μονήρη ηλεκτρόνια.
- δ) Το στοιχείο με ατομικό αριθμό $Z=2$ ανήκει στην IIA ομάδα του Περιοδικού Πίνακα.
- ε) Η ηλεκτρονιακή δομή $1s^2 2s^2 2p^7$ παραβιάζει τον κανόνα του Hund.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ Β

B1. α) Τα επόμενα υδατικά διαλύματα έχουν την ίδια αρχική συγκέντρωση και την ίδια θερμοκρασία, να τα διατάξετε κατά σειρά αυξανόμενης τιμής pH και να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

i) Διάλυμα CH_3NH_2	ii) Διάλυμα H_2SO_4	iii) Διάλυμα KOH
iv) Διάλυμα HBr	v) Διάλυμα $NaNO_3$	vi) Διάλυμα $Ba(OH)_2$

Μονάδες 3

β) Αν σε υδατικό διάλυμα NaCN συγκέντρωσης 0,1M, διαλυθεί επιπλέον ποσότητα NaCN, χωρίς μεταβολή του όγκου του διαλύματος, να εξηγήσετε πώς μεταβάλλονται (αύξηση, μείωση ή καμία μεταβολή) τα παρακάτω μεγέθη:

- i) ο βαθμός ιοντισμού του CN^- .

Μονάδες 2

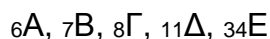
- ii) το pH του διαλύματος.

Μονάδες 2

ΑΡΧΗ 3ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

Να θεωρήσετε ότι η θερμοκρασία διατηρείται σταθερή και ισχύουν οι γνωστές προσεγγίσεις.

B2. Δίνονται τα παρακάτω χημικά στοιχεία στη θεμελιώδη κατάσταση:

α) Ποιο από τα σωματίδια B^{3-} και Δ^+ έχει μεγαλύτερο μέγεθος; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

Μονάδες 2

β) Να κατατάξετε τα στοιχεία ${}^6\text{A}$, ${}^8\text{Γ}$, ${}^{11}\Delta$, κατά αύξουσα τιμή ενέργειας πρώτου ιοντισμού. Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

Μονάδες 2

γ) Να συγκρίνετε τις ενέργειες δεύτερου ιοντισμού για τα στοιχεία ${}^{11}\Delta$ και ${}^{12}\text{Mg}$ αιτιολογώντας την απάντησή σας.

Μονάδες 2

δ) Να κατατάξετε ως προς την ισχύ τους τα επόμενα οξέα: AH_4 , BH_3 , $\text{H}_2\text{Γ}$ και H_2E . Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

Μονάδες 3

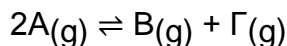
ε) Να εξηγήσετε αν η ένωση BH_3 μπορεί να δράσει αποκλειστικά ως αναγωγικό μέσο, αποκλειστικά ως οξειδωτικό μέσο ή και τα δύο.

Μονάδες 2

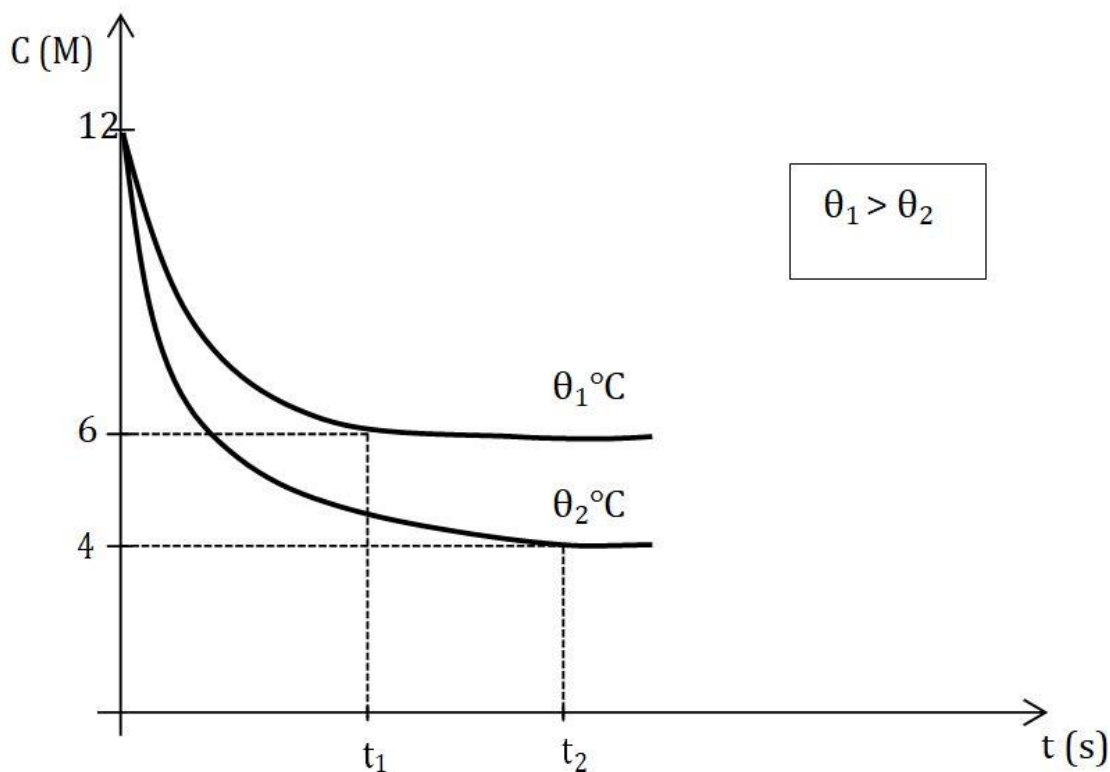
στ) Να εξηγήσετε αν το αέριο B_2 διαλύεται σε μεγαλύτερο ποσοστό σε διάλυμα CCl_4 ή σε διάλυμα CH_3OH .

Μονάδες 2

B3. Σε δοχείο όγκου V αποκαθίσταται η χημική ισορροπία:

Η καμπύλη αντίδρασης για το αέριο A σε δύο διαφορετικές θερμοκρασίες $\theta_1^\circ\text{C}$ και $\theta_2^\circ\text{C}$ όπου $\theta_1 > \theta_2$ δίνεται στο παρακάτω διάγραμμα:

α) Να εξηγήσετε αν η παραπάνω αντίδραση (με φορά προς τα δεξιά) είναι ενδόθερμη ή εξώθερμη.

Μονάδες 1

β) Να υπολογίσετε:

- i. τη σταθερά ισορροπίας K_c στους $\theta_1^\circ\text{C}$.
- ii. την απόδοση της αντίδρασης στους $\theta_2^\circ\text{C}$.

Μονάδες 2

B4. Κάθε μία από τις ενώσεις: 1-βουτανόλη $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{CH}_2\text{CH}_2\text{OH}$, βουτανάλη $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{CH}_2\text{CH}=\text{O}$ και βουτανόνη $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{COCH}_3$, περιέχεται αντίστοιχα σε τρεις διαφορετικές φιάλες. Πώς θα ταυτοποιήσετε την ένωση που περιέχεται σε κάθε φιάλη, αν διαθέτετε μόνο τα εξής αντιδραστήρια:

- Αντιδραστήριο Tollens
- Όξινο διάλυμα KMnO_4

Να μην γράψετε αναλυτικά οι αντιδράσεις.

Μονάδες 2

ΘΕΜΑ Γ

Γ1. Για την αντίδραση $\text{C}_4\text{H}_6(\text{g}) + 2\text{H}_2(\text{g}) \rightarrow \text{C}_4\text{H}_{10}(\text{g})$ υπάρχουν τα παρακάτω πειραματικά αποτελέσματα:

ΑΡΧΗ 5ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

Πείραμα	[C ₄ H ₆] (M)	[H ₂] (M)	Αρχική υ (M·s ⁻¹)
1	0,05	0,05	10 ⁻³
2	0,10	0,05	2·10 ⁻³
3	0,20	0,10	8·10 ⁻³

α) Να βρεθεί ο νόμος ταχύτητας της παραπάνω αντίδρασης.

Μονάδες 4

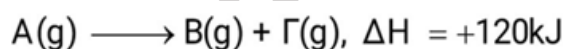
β) Να υπολογιστεί η πρότυπη ενθαλπία της αντίδρασης.

Μονάδες 4

Δίνονται

- ΔH^οc (C₄H_{6(g)})= -1410KJ/mol
- ΔH^οc (C₄H_{10(g)})= -1555KJ/mol
- ΔH^οf (H₂O_(g))= -285KJ/mol

Γ2. Ισομοριακό μίγμα CH_{4(g)} και C₃H_{8(g)} όγκου 4,48L (σε STP) καίγεται πλήρως. Από το ποσό θερμότητας Q που παράγεται χάνεται το 50% και το υπόλοιπο διοχετεύεται σε δοχείο που περιέχει το σώμα Α(g), οπότε πραγματοποιείται η παρακάτω αντίδραση:

Μετά το τέλος της αντίδρασης βρέθηκε ότι σχηματίστηκαν 3 mol Γ(g). Να υπολογιστούν:

α) Το ποσό θερμότητας Q.

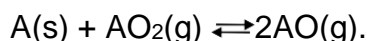
Μονάδες 5

β) Η ενθαλπία καύσης του C₃H_{8(g)}.

Μονάδες 4

Δίνεται ότι η ενθαλπία καύσης του μεθανίου είναι ΔH_c(CH₄) = -890 kJ/mol.

Γ3. Σε δοχείο όγκου 10L εισάγεται ποσότητα στερεού Α και αέριου ΑΟ₂ που αντιδρούν σύμφωνα με την απλή αντίδραση:

Η σταθερά ισορροπίας της αντίδρασης ισούται με 8 ενώ μετά από 10s αποκαταστάθηκε ισορροπία και η μέση ταχύτητα της αντίδρασης βρέθηκε 0,2M/s. Πόση είναι εκείνη τη στιγμή η στιγμιαία ταχύτητα της αντίδρασης;

Δίνεται η σταθερά ταχύτητας της προς τα δεξιά αντίδρασης ίση με 0,1Hz.

Μονάδες 8

ΘΕΜΑ Δ

Δ1. 6g κορεσμένης μονοσθενούς αλκοόλης Α οξειδώνονται πλήρως με διάλυμα KMnO_4 συγκέντρωσης 0,2M, παρουσία H_2SO_4 . Η οργανική ένωση Β που παράγεται διαλύεται στο νερό οπότε σχηματίζεται διάλυμα όγκου 500ml (διάλυμα Υ1). 50ml του διαλύματος Υ1 ογκομετρούνται με πρότυπο διάλυμα NaOH συγκέντρωσης 0,2M. Για το ισοδύναμο σημείο της ογκομέτρησης απαιτούνται 50ml πρότυπου διαλύματος.

α) Να προσδιοριστούν οι συντακτικοί τύποι των οργανικών ενώσεων Α και Β.

Μονάδες 2

β) Πόσα ml διαλύματος KMnO_4 απαιτούνται για την πλήρη οξείδωση της αλκοόλης Α;

Μονάδες 3

γ) Να υπολογιστεί το pH του διαλύματος στο ισοδύναμο σημείο της ογκομέτρησης;

Τα δεδομένα του ερωτήματος επιτρέπουν τις γνωστές προσεγγίσεις.

Μονάδες 5

Δίνονται τα ατομικά βάρη Ar: C=12, H=1, O=16

Ισχύουν: $K_a \text{ B} = 10^{-5}$, $T = 25^\circ\text{C}$, $K_w = 10^{-14}$

Δ2. Αλκίνιο Α υδρολύεται σε κατάλληλες συνθήκες, οπότε παράγεται η οργανική ένωση Β. Η ένωση Β αντιδρά με $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{MgCl}$ και μετά από την υδρόλυσή της παράγεται η οργανική ένωση Γ, η οποία με επίδραση οξινισμένου διαλύματος KMnO_4 παράγει την οργανική ένωση Δ. Η ένωση Δ με επίδραση αλκαλικού διαλύματος I_2 παράγει κίτρινο ίζημα και την οργανική ένωση Ε.

α) Να βρεθούν οι συντακτικοί τύποι των ενώσεων Α έως και Ε.

Μονάδες 5

β) Προσθέτουμε σε νερό 0,02 mol της ένωσης Ε ώστε να προκύψει υδατικό διάλυμα όγκου 200 mL. Να υπολογίσετε το pH του διαλύματος.

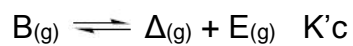
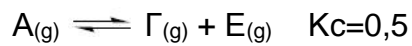
Τα δεδομένα του ερωτήματος επιτρέπουν τις γνωστές προσεγγίσεις.

Δίνονται : $\theta^\circ\text{C} = 25^\circ\text{C}$, $K_w = 10^{-14}$, $K_b \text{ RCOO}^- = 10^{-9}$

Μονάδες 4

Δ3. Σε δοχείο σταθερού όγκου 6L και σε συγκεκριμένη θερμοκρασία εισάγονται 4mol Α και 3mol Β, οπότε αποκαθίστανται οι παρακάτω ισορροπίες

ΑΡΧΗ 7ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

Στην κατάσταση ισορροπίας περιέχονται στο δοχείο 3mol E. Να υπολογιστούν:

α) Η σύσταση του μείγματος ισορροπίας.

Μονάδες 4

β) Η τιμή της K'_c στη συγκεκριμένη θερμοκρασία.

Μονάδες 2

Επιμέλεια: Λιάπης Αντώνης, Χημικός, Mcs Οινολόγος